

Száma: 13786-38/2009.

Előkészítő: Dr. Éles András polgármester, Kiss
György Közgazdasági Iroda irodavezetője
Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Szűcsné dr. Sebestyén Irén jegyző

ELŐTERJESZTÉS

az önkormányzat 2010. évi költségvetésének tervezési irányelveiről

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 70. §-ának előírása alapján, a jegyző által elkészített, következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-ig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-ig - benyújtja a képviselő-testületnek.

A koncepcióban a hagyományoknak megfelelően a jövő évi költségvetés alapelveit határozzuk meg, a fontosabb kiadási tételek és az ezt megalapozó bevételi források megállapításával. A koncepció elkészítésének időpontjában még csak **a költségvetési törvény országgyűlésnek beterjesztett javaslata ismert, tehát konkrét számadatokat még csak részben tudunk ismertetni, így a központi költségvetésre vonatkozóan leginkább a törvényjavaslatból kiolvasható fontosabb tendenciákat elemezhetjük.**

A képviselő-testület által most meghatározandó alapelvek indokolt esetben - a központi költségvetés végleges előírásairól szerzett információk ismeretében - a tervezés során módosításra kerülhetnek. Az Áht. 71. § (1) bekezdése alapján a költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-ig nyújtja be a képviselő-testületnek. Ha a költségvetési törvény kihirdetésére a költségvetési évben kerül sor, a benyújtási határidő a költségvetési törvény kihirdetését követő 45. nap.

A képviselő-testület által elfogadásra kerülő koncepció alapján folytatódik a részletes 2010. évre vonatkozó költségvetés tervezése, kidolgozása.

A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló T/10554. számú törvényjavaslat általános indoklása áll rendelkezésünkre a jövő évi költségvetés várható szabályázásának tanulmányozására. Ebből az alábbi főbb megállapításokat indokolnak tartom megismertetni a képviselő-testülettel a költségvetési koncepció megalkotásához.

„A 2010-es költségvetési folyamatokat a Konvergencia programban kitűzött hiánypálya, valamint a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló törvényben rögzített, az elsődleges kiadások alakulását és a hiányt meghatározó szabály determinálja.

A szabály alapján 2010-ben az államháztartás központi alrendszereinek konszolidált elsődleges kiadási főösszege (az uniós támogatásból és az intézmények saját bevételeiből fedezett kiadások nélkül) reálértéken legfeljebb a GDP reálnövekedési ütemének felével emelkedhet.

A hiány tekintetében a jogszabály meghatározza, hogy a maastrichti egyenlegmutatónak az előző évhez képest csökkenni kell. A Konvergencia jelentésnek megfelelően 2010. évre az államháztartás eredményszemléletű hiánya a GDP 3,8%-ában várható. Az előző évhez képesti hiánycsökkentési ütem követelménynek tekinthető ahhoz, hogy - a maastrichti kritériumoknak megfelelően - az államadósság GDP-ben mért arányát és az infláció mértékét egyaránt csökkenteni lehessen.”

„A közvetettadó-emelések árindexre gyakorolt hatása átmeneti, így a 2010 elején még magas inflációs ráta a jövő év közepétől gyorsan - év végére 2-3% közé - csökkenhet. A 2010-es éves átlagos infláció így 4,1% körül várható.”

„A Kormány által elfogadott kiadáscsökkentő intézkedéscsomagban 2010-től már egyre nagyobb súlyt képvisel az állami kiadások tartós, strukturális jellegű átalakítása.

Ennek keretében:

- erősödik a nyugdíjrendszer fenntarthatósága:
 - = 2010-től megváltozik a nyugdíjindexálás szabályozása, (a főszabály az inflációkövető indexálás, az átlagkereset növekedése a GDP változásától függően kerül figyelembevételre),
 - = a 13. havi nyugdíj megszűnik, helyette a GDP növekedéséhez kötött feltételes nyugdíjprémium kerül bevezetésre;
- célzottabbá és hatékonyabbá válnak a társadalmi juttatások:
 - = a 2010. április 30-a után született gyermekek esetében a gyermekgondozási segély időtartama egy évvel lerövidül, a gyermekgondozási díj jogosultsági időtartama az előzetes biztosítási jogviszony hosszához igazodik,
 - = a családi pótlék összege nem emelkedik, továbbá a családi pótlékra való jogosultság korhatára csökken, a gyermek 23 éves koráról a 20. évben kerül meghatározásra.
- takarékosabbá válik az állami intézményrendszer működtetése:
 - = a feladatok felülvizsgálatával és a működési hatékonyság ösztönzésével jelentős megtakarítás érhető el a helyi önkormányzati rendszerben,
 - = a hatékonyság javításával és az ártámogatások felülvizsgálatával költséghatékonyabbá tehető az állami vasúttársaság működése.

A strukturális átalakítások mellett további intézkedések szolgálják az állami kiadások szintjének tartós mérséklődését:

- a közzsférában két évig változatlan marad a bruttó keresettömeg. A megszűnő 13. havi illetményt a későbbiekben egy feltételes, a GDP növekedéséhez kötött kiegészítő juttatás váltja fel,
- a családi pótlék és az öregségi nyugdíjhoz kötött szociális ellátások két évig nem emelkednek.

Az állam kiadásainak mérséklésével a tartós növekedéshez – s egyben az euroövezeti csatlakozáshoz – szükséges egyensúlyi feltételek megteremtődnek, és létrejönnek az egyensúly hosszabb távú, biztonságos fenntartásához szükséges feltételek. A javuló egyensúly kedvezőbb feltételeket teremt a vállalkozások fejlődéséhez, bővíti hitellehetőségeiket, és az elkövetkező évek fejlesztéseibe bekapcsolódva lényegesen javul versenyképességük.”

„A személyi jövedelemadózáásban 2010-től az adó alapja a bruttó jövedelmek munkáltató (kifizető) által fizetendő járulékokkal, egészségügyi hozzájárulással növelt összege. Az adótábla sávhatára 1,9 millió forintról 2010-ben 5 millió forintra emelkedik, míg az adómértékek 18 és 36%-ról 17 és 32%-ra csökkennek. Változnak az adójóváírás szabályai is: 2010-től az adójóváírás a munkáltatói járulékokkal növelt bér 17%-a, de legfeljebb havi 15 100 forint, a jogosultsági határ 3 188 000 forint, amelytől az adójóváírás „kifuttatása” 12%-kal történik.

Az előző években megkezdett egyszerűsítő lépések folytatásaként 2010-től a személyi jövedelemadóban érvényesíthető kedvezmények a családi, az őstermelői és a fogyatékkal élők kedvezménye, továbbá a hosszú távú megtakarításokhoz kapcsolódó adókiutalás kivételével megszűnnek. Ennek következtében megszűnik a tandíjhoz, az adományozáshoz, a háztartási szolgáltatásokhoz, az alkalmi foglalkoztatáshoz, a biztosításokhoz, a magán-nyugdíjpénztári kiegészítő tagdíjhoz és a társadalombiztosítási megállapodáshoz kapcsolódó adókedvezmény.

A jelenleg adómentes juttatások egy része 2010-ben is adómentes marad, így például a szociális alapon történő juttatások, míg a másik része teljes egészében adókötelessé válik, például a napidíj korábbi adómentes része. A természetbeni és egyéb béren kívüli juttatások egy részére (például a meleg étkezésre fordítható utalványra) 2010-től 25%-os adókulcs lesz érvényben, míg a kedvezményes kulcs alá nem tartozó juttatások (például kísértékű ajándékok) esetében 54% személyi jövedelemadót és 27% társadalombiztosítási járulékot vagy egészségügyi hozzájárulást kell fizetnie a munkáltatónak.”

„A 2010. évtől megszűnik a magánszemélyek 4%-os különadója.

A munkáltatók, kifizetők által fizetendő járulék mértéke 2010-től általánosan 27%-ra csökken (a 2009. júliusától alkalmazandó munkáltatói járulékok mértéke 27% és – a minimálbér kétszerese feletti jövedelemrésze – 32%). A 2010. évtől a minimálbér kétszereséhez kötött járulékfizetési alsó határt az egyéni és a társas vállalkozóknál felváltja a munka valós piaci értékéhez igazodó új alsó határ.

A 2010. évtől megszűnik a tételes egészségügyi hozzájárulás.

A százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás 2010-től 11%-ról 27%-ra emelkedik. Ezzel párhuzamosan 2010-től egészségügyi hozzájárulás terheli az egyéni vállalkozói kivét-kiegészítést és a személyes közreműködői díjkiegészítés meghatározott részét, valamint a beszámolóban kimutatott mérleg szerinti eredményből a tagra jutó arányos részt, amelyet osztalékként ki lehetett volna venni. Az egyszerűsítés érdekében 2010-től önállóan megszűnik a munkaadói, a munkavállalói és a vállalkozói járulékok, amelyek megfizetése 2010-től az integrált járulékbefizetés keretében történik.

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának ösztönzése érdekében 2010-től az ötszörösére, 964.500 Ft/fő/év-re emelkedik a rehabilitációs hozzájárulás, a kötelező foglalkoztatási szint (5%) változatlan maradt.”

„A K+F tevékenység ösztönzése érdekében 2010-től az ilyen tevékenységet végző vállalkozások csökkenthetik a helyi iparűzési adó alapjukat a K+F tevékenység közvetlen költségével. Az adóbevallás és az adófizetés egyszerűsítése érdekében a helyi iparűzési adót érintő adóztatási feladatok 2010-től átkerülnek az állami adóhatóság hatáskörébe.

Az általános forgalmi adó esetében 2009. július 1-jétől a normál áfa kulcs 20%-ról 25%-ra nőtt és bevezetésre került egy 18%-os kedvezményes adómérték. Ez utóbbiba a tejtermékek, pékáruk, távhő- és a kereskedelmi szálláshely szolgáltatás került átsorolásra. Az 5%-os áfa kulcs alá tartozó termékkör változatlan maradt.”

„A közszféra 2010. évi bérpolitikáját továbbra is a konvergencia program feltételrendszerének, továbbá a kormány válságkezeléssel kapcsolatos cselekvési programjának megfelelően kell alakítani.

E célkitűzés teljesítéséhez a következő eszközök állnak rendelkezésre:

- a közszolgálati érdekegyeztetés keretében kialakításra kerülő bérintézkedések,
- a közszféra bérrendszereiben meghatározott soros előmenetek – természetükből eredően differenciált módon – érvényesülnek 2010-ben,
- különböző munkáltatói hatáskörben végrehajtásra kerülő intézkedések (illetményeltérítés) is javíthatják a kereseti színvonalat.

A fentiek mellett a személyi juttatások növelésére mozgósíthatók különböző, a hatékonyabb munkavégzést célzó intézkedések (természetes létszámfogyás, létszámcsökkentés, különböző szervezeti, szervezési intézkedések stb.). A keresetek alakulását befolyásolja továbbá a központi költségvetési szerveknél a foglalkoztatottak munkateljesítményének elismerésére szolgáló keret, mely a központi államigazgatási szerveknél és azok területi és helyi szerveinél, továbbá a közigazgatási hivataloknál használható fel. A 2007. év óta alkalmazott teljesítményértékelési rendszer szerint a teljesítményen alapuló jutalmazás azonos elvek alkalmazásával, az éves teljesítménycélok és a munkavállalói kompetenciák értékelése alapján történhet, egységesen a tárgyév végén.

„Önkormányzatok támogatása

A helyi önkormányzatok – beleértve a helyi kisebbségi önkormányzatokat, valamint a többcélú kistérségi társulásokat is – **2010-ben hitelforrások nélkül több mint 3000 milliárd forinttal gazdálkodhatnak. Ehhez a központi költségvetés – állami támogatás és átengedett személyi jövedelemadó révén – csaknem 1130 milliárd forintot biztosít, amely a 2009. évi korrigált előirányzat 95,3%-a.**

Az összehasonlító szerkezet érdekében a 2009. évi országgyűlési előirányzatot korrigálni kell a járulékcsökkenés és az egészségügyi hozzájárulás megszűnés, a közoktatásban a tanulólétszám csökkenés és a teljesítménymutató felmenő rendszere miatt keletkező megtakarítás hatásával, az önkormányzati térítési díjbevételel kiváltható támogatásokkal, valamint a más fejezetekbe átkerülő feladatok miatt.

A gazdasági válság miatt szükségessé vált takarékosági intézkedések következtében a helyi önkormányzatoknál a támogatások ott csökkennek, ahol:

- a hatékonyság fokozása érdekében feladatok – más szervezési megoldással – kikerülnek az önkormányzati körből (adóigazgatás) vagy megszűnnek (egyes jegyzői feladatok),
- a szakmai szabályozás változásával
 - = növelni lehet az önkormányzatok, mint fenntartók mozgásterét (pl.: egyes közoktatás-szervezési és szociális szakellátási előírások rugalmasabbá tételével), illetve
 - = az ellátottak magasabb arányú tehervállalására nyílik lehetőség, (térítési díjrendszer átalakítása a művészet-oktatásnál, a gyermek- és szociális étkeztetésnél).

A tervezet ott javasol még támogatásmérséklést, ahol a szakmai törvények nem korlátozzák az önkormányzatok döntését a feladatellátás módját és mértékét illetően (közművelődés, sport, idegenforgalom). Kényszerűen szükséges még visszavonulni modellkísérletekből, szakmai programokból, célfeladatokból.

Ugyanakkor folytatódik a 2009-ben indult „Új Tudás – Műveltséget Mindenkinek” program. Továbbra is célzott támogatások segítik

- a védőnői hálózat fejlesztését,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek érdekeltségét gyermekeik rendszeres óvodáztatásában,
- a pedagógus pálya fontosságának elismerését, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekekkel foglalkozó pedagógusok ösztönzését, továbbá az osztályfőnökök anyagi megbecsülését.

A 2010. évi „Út a munkához” program folytatására a Kormány 13 milliárd forinttal több forrást szán. A program továbbfejlesztésének célja az önkormányzatok által szervezett közfoglalkoztatás hatékonyságának növelése, az érdemi munkavégzés finanszírozási eszközökkel történő ösztönzése.

A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci helyzetét javítandó, többletforrások bővítik a gyermekek napközbeni elhelyezési lehetőségeit. A költségvetés

- mintegy 5000 új bölcsődei férőhely működtetéséhez járul hozzá,
- kiemelten támogatja a családi napközit, és
- új ellátási formaként ismeri el a családi gyermekfelügyeletet.

A támogatási rendszer egyszerűsítése és áttekinthetőbbé tétele érdekében csökken a normatív hozzájárulások száma, élve a lakosságarányos hozzájárulások összevonási és a szociális szakellátások támogatásainak egyszerűsítési lehetőségeivel.

A helyi önkormányzati színházak, zenekarok támogatása a 2009-ben elfogadott szaktörvény új finanszírozási szabályainak megfelelően átalakul.

Folytatódik a társulásban történő feladatellátás ösztönzése, amelynek következtében tovább erősödhet a szakmailag és pénzügyi szempontból is hatékony közszolgáltatást biztosító feladatellátás és növekedhet a többcélú kistérségi társulások által fenntartott intézmények száma.

A fejlesztési támogatások rendszere is változik.

A decentralizált vis maior támogatásra korábban rendelkezésre álló forrás beépítésre kerül a központi keretbe. Megszűnnek azon hazai fejlesztési források, amelyek céljai uniós forrásból is megvalósulhatnak, vagy amelyből az EU által egyébként is kiemelten kezelt kedvezményezettek részesültek támogatásban.

Az EU-s támogatással megvalósuló önkormányzati beruházások önerejének kétszatomnás támogatási rendszere átalakul. Az önerő támogatására a gyengébb jövedelmi helyzetű önkormányzatoknál immár a támogatási intenzitás megemelésével kerül sor, az EU Önerő Alap pedig a korábbi évek miatti kötelezettségvállalásokra nyújt forrást.

Az új induló – már nem decentralizált – céltámogatások kerete 200 millió forint. Új címzett támogatások továbbra sem indulhatnak, tekintettel arra, hogy e célok jelentős mértékű uniós támogatásban részesülhetnek. A korábbi évek determinációjával együtt címzett- és céltámogatásokra összesen 1 milliárd forint szolgál.”

Október hónapban sor került a 2010. évi normatív állami hozzájárulások felmérésére, ez alapján részben számszerűsíteni tudjuk az önkormányzatot jövőre megillető állami támogatások mértékét. Ezek alapján az alábbi változások várhatóak a 2009. évhez viszonyítva:

Megnevezés	2009 eFt	2010 eFt	2010/2009 %
Közüoktatási normatív hozzájárulás	935.121	774.192	82,8
Szociális ellátás*	51.172	47.758	93,3
Egyéb normatív hozzájárulás (igazgatás)**	82.953	55.318	66,7
Kötött felhasználású okt. és szoc.	12.890	7.482	58,0
Személyi jövedelemadó helyben maradó (8 %)	124.932	135.165	108,2
Önkormányzati tűzoltóság támogatása	216.389	205.900	95,2

* Pénzbeli szociális juttatások nélkül

** Üdülöhelyi feladatok beszámításával (2009: 7.128 eFt, 2010: 3.564 eFt)

A fenti táblázat nem tartalmazza a törvényjavaslat alapján nem számszerűsíthető támogatásokat: a pénzbeli szociális juttatások támogatását (2009-ben 134.023 eFt), valamint a jövedelem-differenciálódás mérséklését szolgáló átengedett személyi jövedelemadót (2009-ben 419.839 eFt), e két jogcím viszont jelentősen befolyásolja az állami támogatásunk mértékét.

A két, jelenleg nem ismert mértékű támogatást nem számítva 197.642 eFt összegű az állami támogatásunk csökkenése.

Információink szerint a kedvezményes óvodai, iskolai étkeztetés támogatása, mely a törvényjavaslatban 22.500 Ft/fő összeggel szerepel, a tavalyi mértékkel (65.000 Ft/fő) kerül majd elfogadásra, ami azt jelenti, hogy 45.489 eFt-tal javul a pozíciónk.

A munkaadót terhelő járulékok jövő évi csökkentésének hatása kb. 70 millió forintot fog kitenni várhatóan. Ezzel ellentétesen hat a 2009. évi ÁFA emelés, mely a dologi kiadásokat kb. 30 millió forinttal fogja növelni a 2009. évi eredeti előirányzathoz viszonyítva.

A központi költségvetés tervezett szabályozásának áttekintése után áttérhetünk Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2010. évi költségvetési alapelveinek megfogalmazására. Az előzőekben leírtakat azért tartottam fontosnak közreadni, mert ezek ismerete összefügg a következőkben leírtakkal.

Az állami források mellett a legjelentősebb bevételünk a helyi adókból származik.

Tájékoztatásul az alábbi táblázat bemutatja a városunkban jelenleg alkalmazott adómértékeket és a 2010-ben hatályos, a helyi adókról szóló 1990. C. törvény által szabályozott, maximálisan kivethető mértéket, valamint önkormányzatunk 2009. évre tervezett helyi adó és helyben kezelt átengedett adók bevételeit.

Adónem	Alkalmazott adómérték (2009)	Maximális adómérték (2010)	Tervezett bevétel (eFt) (2009)
Építményadó	120; 235 Ft/m ²	1.241 Ft/m ²	37.500
Magánszemélyek kommunális adója	12.000 Ft	16.551 Ft	35.000
Vállalkozók kommunális adója	2.000 Ft/fő	2.758 Ft/fő	9.000
Idegenforgalmi adó építmény után	120 Ft/m ²	1.241 Ft/m ²	1.000
Idegenforgalmi adó vendégéjszakák után	300 Ft/vendégéjszaka	414 Ft/vendégéjszaka	4.400
Helyi iparüzési adó	2,0 %	2,0 %	355.000
Gépjárműadó			110.000
Talajterhelési díj			7.000
Késedelmi pótlék			3.000
Bírság és végrehajtási költség			5.000
Összes adóbevétel			566.500

A helyi adók vonatkozásában nem látok lehetőséget az adó mértékének további emelésére, hiszen sem a lakosság, sem a vállalkozások nem terhelhetők tovább.

2009-ben iparüzési adóban **a tényleges bevétel jóval alacsonyabb lesz a tervezettől, a különbség nagy részét az adóerőképeség csökkenése miatti többlet átengedett személyi jövedelemadó fedezni fogja.** Várhatóan a jövő évben alacsonyabb szinten tervezhető iparüzési adóbevételt is nagyrészt kompenzálni fogja az átengedett személyi jövedelemadó, azonban ezt még nem tudjuk számszerűsíteni.

A 2010. évi költségvetés kiadásainak tervezéséhez fontos megjegyezni a koncepció kiinduló pontjaként, hogy milyen elkötelezettségei vannak jelenleg az önkormányzatnak.

Kötelezettségek 2010-ben:

- A Hajdúnánás-Hajdúdorog közös szennyvízberuházás társulati hitelének 2010. évi törlesztésére 81.628 eFt
- A Gimnázium rekonstrukció és a városrehabilitációs program önerejére felvett 120.000 eFt MFB hitel 2010. évi törlesztésére: 12.433 eFt

Tisztelt Képviselő-testület!

A jelenleg rendelkezésre álló információk, melyekről már szóltam, meglehetősen kaotikus állapotot tartalmaznak, ezért azt meghatározni, hogy a költségvetés fő mutatói milyen számot fognak mutatni nem lehetséges. Abból a törvényszerűségből, amely egy önkormányzatnál természetes (kevesebb

iparüzési adó, több személyi jövedelemadóból visszahagyott összeg), még nem következne be jelentős bevételkiesés, de a normatívák csökkenését nem ellentételezi a járulékcsökkenés, ahogy ezt a fentiekben bemutattam.

Ezen összefüggés vázolója mellett feltétlenül szólni kell nem csak a jövő évi költségvetésről, hanem az ott tervezett, de a következő éveket meghatározó döntések lehetőségéről és a tényleges döntésekről.

Azt gondolom, ki kell mondani, hogy Hajdúnánás lakosságának terhelhetősége a végéhez közeledik. Sajnos az önkormányzat lehetőségeinek csökkenése a cégek eredményességének, termelésüknek visszaesésével egy időben jelentkezik. Megértjük a lakosság elkeseredését, de szükséges olyan intézkedés meghozatala, amely fájdalmas és terheli a lakosságot, de a jövőben az önkormányzat nem vállalhatja teljes egészében át a szolgáltatás megfizetését. Ez a hulladékszállítás 100 millió forintot meghaladó terhe. Az a javaslatom, hogy a lakosságra 2010-ben 6 havi hulladékszállítási díjat terheljen az önkormányzat, méghozzá két-két havi bontásban márciustól augusztusig, hogy a téli fűtés miatt megnövekedett kiadások idején ez a teher ne jelenjen meg a családok költségvetésében.

Megfontolandónak tartom, hogy a 2010-ben ígért, az önkormányzatok bevételeiben bekövetkező változások esetén a következő években e bevétellel ne számoljon a testület. Amennyiben az ígélet csak ígélet marad, úgy a reálérték megőrzése érdekében nem sok eszköz marad az önkormányzat részére a bevétel növelése érdekében, mint újabb 3 havi hulladékszállítási díj átterhelése a lakosságra.

A kedvezmények iránt több képviselő interveniált. Sajnos bármilyen kedvezményezettség aránytalanul csökkenti a bevételt, növeli az adminisztrációt, előrevetíti az állampolgári fegyelem lazulását stb., ezért ezeket nem látom támogathatónak.

A másik ilyen a jövő évet érintő, de évekre meghatározó döntéshozatal az eldöntött és megnyert, vagy reálisan megnyerhető pályázatok finanszírozása. Sajnos a rendkívül kedvező MFB (Magyar Fejlesztési Bank) hitel felvételének korlátai vannak, ezért például a fürdő gyógyászati részlegének önerejének megteremtése csak piaci kamatozású hitel felvételével lehetséges. Az előzetes ismeretek arra engednek következtetni, hogy olyan mértékű kamatteher jelenik így meg, amelyet a HÉPSZOLG Kft. a jelenlegi árbevétel mellett nem tud finanszírozni. Ebben a helyzetben két út áll a testület előtt: áremeléssel növeli a cég eredményét, vagy a kamat törlesztésében is részt vállal.

Ez azonban csupán csak egy részterület. További beruházásaink finanszírozását is meg kellene oldani, a legnehezebb a panzió önerejének előteremtése. Álláspontom szerint - ott a támogatás 40 %-os - a hitel optimalizálásával részben piaci, részben MFB hitellel megoldható a finanszírozás.

Véleményét kérem a testületnek abban, hogy egyetért-e azzal, hogy a Bocskai u. 79. szám alatti lakóház mielőbbi rendbetételét MFB hitel igénybevételével oldjuk meg, ugyanis ez esetben nagyrészt saját erőből finanszírozható lenne a reményeink szerint megépülő bölcsőde és a rendelő bővítés önereje, hiszen erre felhasználható a közel 200 millió forintos lakásépítési alap.

Első ránézésre, gondolatom szerint túlságosan sok a hitel és azt sem állítom, hogy nem így van, de talán ez a hitelek optimalizálásával, fegyelmezett gazdálkodással és a látható és remélt kiadáscsökkenéssel, bevétel-növeléssel kezelhető.

Miért szorgalmazom a Bocskai u. 79. mielőbbi megvalósítását? Egyrészt a szociális háló szövésének tágulásával egyre több fiatal számára csak ez a lakáshoz jutás ad lehetőséget, másrészt az idősek jövedelme egyre inkább a kisebb alapterületű, olcsó fenntartású lakás iránti érdeklődést nyitja meg.

A felsorolás ezzel még nem ért véget. Intézményeink eddigi működésében már az utóbbi években is vészhelyzetek elhárítása volt a jellemző. Sajnos ebben a jövőben nem látok elmozdulási lehetőséget. A mai ülésen is tárgyal olyan kérelmet a testület, amely sürgős megoldást igényel, de csak a türelem miatt nem került a testület elé a Csiha Győző Tagintézmény tető felújításának kérdése és még megannyi kisebb-nagyobb jogos igény.

Bonyolítja a helyzetet, hogy a jövő évben nem lesz hazai forrású pályázat, ezért csökken az ilyen javítások, felújítások lehetősége is.

Általánosságban még egy fontos megállapítást kívánok tenni: **belátom, ez a választás éve lesz, mégsem gondolom, hogy a körülmények mérlegelése nélkül olyan beruházásokat kíván a többség megszavazni, amely egy-egy képviselőnek szavazatot hozhat, de összességében a testület mérlegeléséről állít ki értékelhetetlen bizonyítványt.** (Az idén volt ilyen!)

Ez a megjegyzésem nem irányul sem képviselő, sem bármely körzet ellen, csupán arra kívántam ráirányítani a figyelmet, hogy a körülmények mérlegelése nehézségek idején különösen indokolt.

Az előző évi költségvetési koncepció és a konkrét költségvetés készítésekor arra hívtam fel a figyelmet, hogy ne legyenek illúzióink, fogadja el a testület a szakemberek véleményét a bevételek tervezését illetően. Ismerve az előterjesztés készítésekor rendelkezésre álló adatokat, kijelenthető, hogy például a vagyongazdálkodás tárgykörben különösen az egyes vagyonelemek értékesítésekor jóval a realitás fölé tervezte a testület a bevételeket. Hasonló mértékletességre figyelmeztettem az építési telkek értékesítését illetően. A várt 30 telek helyett 2 került értékesítésre, további érdeklődő nincs. A két példával érzékeltetni kívántam, hogy a költségvetés egyensúlyának megteremtése, **a hiány elfedése nem lehet sem cél, sem eszköz.**

Alapvetésnek tartom kimondani, hogy az intézmények működtetése elsődleges, miközben meg kell vizsgálni, hogy az optimálistól eltérő intézmények létrehozása milyen költségvetési terhet jelent a városnak. Burkoltan ugyan, de ez irányú törekvésre van jel. Ugyancsak lényeges, hogy a meglévő ellátási színvonal mellett kistérségi finanszírozással és fenntartással, milyen költségek takaríthatóak meg. Bár ebben a kérdésben a kistérség másik két polgármestere is egyetért, de ki tudja, miért megegyezés nem látszik, pedig az idő mindenki számára sürgető. Ugyanakkor a hajdúnánási képviselő olyan feladat ellátását szorgalmazza Hajdúnánáson, amely nem kötelező feladat. Egy másik városban a létszám okán kötelező feladat lenne a működtetés, de talán kistérségi normatívával ez megoldható lenne. Az ilyen javaslatok jelentős terhet jelentenének számunkra, ezért nem elvitatva a jó szándékot, kérem ezeket a javaslatokat többször meggondolni.

Ugyancsak szigorú és nem népszerű döntés alapját képezheti annak kimondása, hogy a különböző szervezetek, sportegyesületek, rendezvények támogatását csökkenteni kell. Nem kelthetünk hamis illúziót az ingyenes programokkal, olykor indokolatlan költségű előadásokkal, főleg nem úgy, hogy közben a helyben lévő értékekről lemondunk.

A létszámgazdálkodásban újabb leépítési hullám nem, de néhány létszámcsökkentés elképzelhető és indokolható. Újra és újra felvethető a mozi épületének és az ott folyó tevékenységnek a művelődés házába történő integrálása.

Ebben a szűkös helyzetben is költségvetési fedezetet kell biztosítani a helytörténeti gyűjtemény jelenleg a II. Rákóczi Ferenc Általános és Művészeti Iskola által használt szárnyának átalakításához. Ezzel hosszútávra lezártnak tekinthető a közművelődési beruházások sora, de ez még szükséges a terveink megvalósításához.

Az alábbiakban a szociális ellátások várható alakulását szeretném bemutatni

A rendelkezésre állási támogatásra (Rát.) tervezett összeg véleményem szerint 2009. évben kevésnek bizonyul. 350 fő helyett jelenleg (2009. okt. 30.) 438 fő részesül Rát-ban, és 134 fő dolgozik közcélú, közhasznú munka keretében. Ha munkaszerződésük lejár, és más ellátásra nem szereznek jogosultságot, ők is benyújthatják a Rát-ra való igényüket. Fentiekén túl várható még, hogy további elbocsátások miatt egyre többen válnak munkanélkülivé, ezáltal jogosultakká. Számuk csökkenése csak a 2010. január 1-től megváltozott rendelkezés miatt várható. Eszerint egy családban csak egy ember kaphat Rát-ot a házastársak közül. Létszámuk - ezáltal a megtakarítás - nem számottevő, kb. 10 családban kapják mindketten az ellátást.

Nem kötelező ellátás az önkormányzatok részére a méltányossági ápolási díj. Jelenleg 70 főre van keret, az igény a munkanélküliek körében igen nagy. Ez közel 20 millió forintba kerül az önkormányzatnak. További 95 fő alanyi jogon részesül ápolási díjban (ők, akik súlyosan fogyatékos személyt, vagy kiskorút ápolnak). Részükre a központi költségvetés a ráfordított összeg 90 %-át eddig megtérítette, így 3 millió forint kiadást jelentett annak 10 %-a. 2010-ben azonban a 10 % önrész – a terv szerint – 25 %-ra módosul, tehát a kötelezően adandó ápolási díjra fordítandó összeg több mint duplájára nő. Ugyanakkor a 95 főt többnyire meghaladja az igénylők száma, így számuk növelése indokolt.

Nem kötelező feladat a méltányossági közgyógyellátás, melyre a 2009. évre tervezett 9 millió forint nem kerül maradéktalanul felhasználásra.

Ahhoz, hogy megközelítően is tervezni tudjuk a szociális kiadásokat, tudnunk kellene, hogy az öregségi nyugdíjminimum (Öny.) változik-e, vagy mint 2009. évben, a 2008. évi szinten marad, tekintettel, hogy szinte minden ellátás annak összegéhez viszonyított.

Terv szerint a nyugdíjak 4.1 %-kal nőnek, ha ez az Öny-re is vonatkozik, a szociális kiadásokat is 4.1 %-kal kell emelni, + a rendelkezésre állási támogatásban részesülők létszámát legalább 100 fővel, valamint az alanyi jogon ápolási díjban részesülők létszámát legalább 10 fővel.

A gyermekvédelmi törvény módosítása kapcsán 2010. január 1-től az ingyenes étkeztetés kiterjed a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő 7. osztályos gyermekekre is, így a rendszeres gyvt.-ben részesülő bölcsődés, óvodás és 1-7. ált. iskolás gyermekek ingyen étkeznek.

A fent felsorolt szociális ellátásokkal kapcsolatosan fontos megjegyeznem, hogy a társadalom által elvárt döntések érdekében a lehető legnagyobb nyilvánosság biztosítását kell keresni. Tisztában vagyok a személyiségi jog védelmével, de azt gondolom, a leghatározottabban fel kell lépni az önkormányzati juttatásokat különböző trükkökkel felvevőkkel szemben.

Tapasztaljuk, hogy egy-egy juttatás érdekében hol beköltözést, hol kiköltözést jelentenek be, máskor a bölcsődei felvétel érdekében későbbi foglalkoztatásra tesznek ígéretet akkor, amikor már tudják, ez nem fog bekövetkezni, de a gyereket már elhelyezték.

A Bursa Hungarica pályázóinak példája is bizonyítja, bátorság és szemérem kérdése esetenként adóigazolás benyújtása. Minden lehetőséget meg kell ragadni egy valós helyzetet tükröző igénylési és ellenőrzési rendszer kialakításához és működtetéséhez. Ebben együttműködésre számítok nem csak a képviselők, hanem a nem képviselő bizottsági tagok részéről is.

Az egészségügy területén az önkormányzat befolyását is latba kell vetni, hogy ne csak az előzőekben ismertetett terület legyen kiemelt, hanem a színvonalas ellátás érdekében tett intézkedéseket ne büntesse a finanszírozó.

Tisztelt Képviselő-testület!

Egy koncepcióról lehet azt állítani, hogy nem elég részletes, lehet azt hangsúlyozni, elvész a részletekben. Ismerve az előző évek tapasztalatát, felkészült vagyok ezekre az észrevételekre. A fentieket összefoglalva azt gondolom, fontos hangsúlyozni, hogy romló feltételek mellett nem lehetséges a korábbi évek gyakorlatát folytatni. Nem tehetünk úgy, hogy nem veszünk tudomást a körülöttünk lévő világ változásáról. Szándékosan nem kérem számon képviselő-társaimtól azokat az ígéreteket, amit 3 évvel ezelőtt fogalmaztak, vagy azokat, amelyek oly sokszor borzolták egy-egy testületi ülés hangulatát, hiszen már látszik, maguk sem gondolták komolyan, vagy ha igen az vagy a körülmények nem kellő ismeretéből, vagy túlzott önbizalomból fakadt. **Ezzel persze nem lehet meg nem történné tenni dolgokat, de ez nem a kérdés ideje.**

Azt kérem képviselőtársaimtól, hogy javaslataikkal bővítsék az előterjesztésben megfogalmazott koncepcionális elemeket, hogy egy mindenki által vállalható költségvetés tervezet kerüljön 2010. januárjában a képviselő-testület elé.

Annak érdekében, hogy a város lakossága minél szélesebb körben megismerje a koncepciót, javaslom, hogy a város honlapján tegyük közzé, és az ülésen a vitában elhangzottakat is egy időben tegyük elérhetővé. Javaslatomat az motiválja, hogy ez az anyag a lakosság számára is érthetőbb, mint a konkrét költségvetés és a javaslataikra így talán jobban számíthatunk.

Az előterjesztést a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 37. § (4) bekezdése alapján megküldöm a városban működő gazdasági kamaráknak és a Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak is. Véleményüket a testület ülésén ismertetni fogom.

Fentiek alapján a tisztelt képviselő-testület elé terjesztem az alábbi

H a t á r o z a t i j a v a s l a t - o t:

1.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2010. évi költségvetés koncepciójáról szóló előterjesztést elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy a vitában elhangzottak figyelembevételével, a 2010. évi költségvetésről szóló rendelet-tervezetet az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 71. § (1) bekezdésében meghatározott határidőig terjessze a képviselő-testület elé.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2010. február 15.

2.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy az elfogadott 2010. évi költségvetési koncepciót a vitában elhangzott javaslatokkal együtt közzéteszi a város honlapján.

Felkéri a polgármestert, hogy a szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2009. december 10.

Hajdúnánás, 2009. november 18.

Dr. Éles András
polgármester